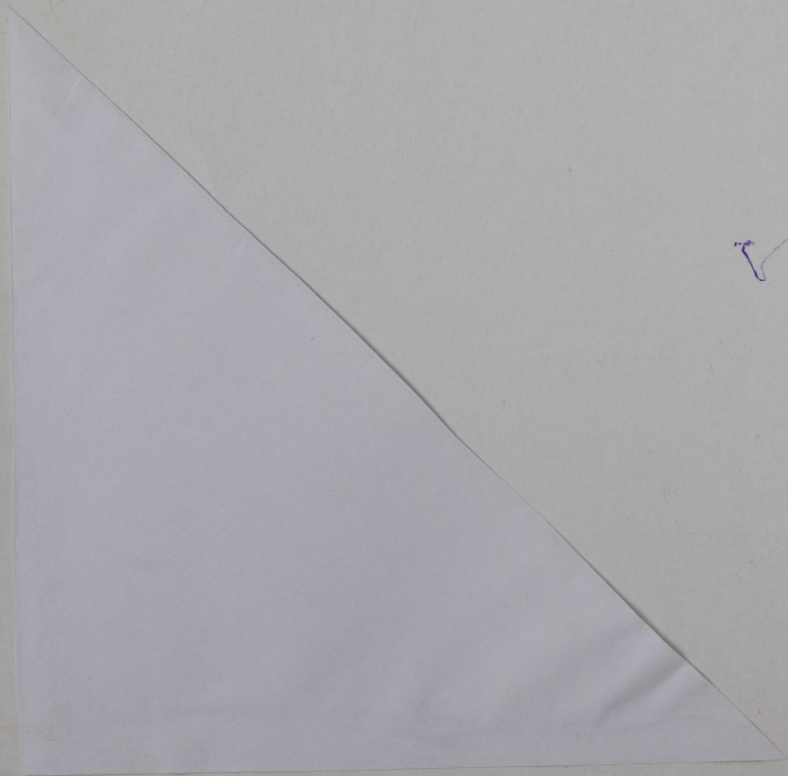

KURMIŠA

GRÁMATY

5

J
3125

4
76
810

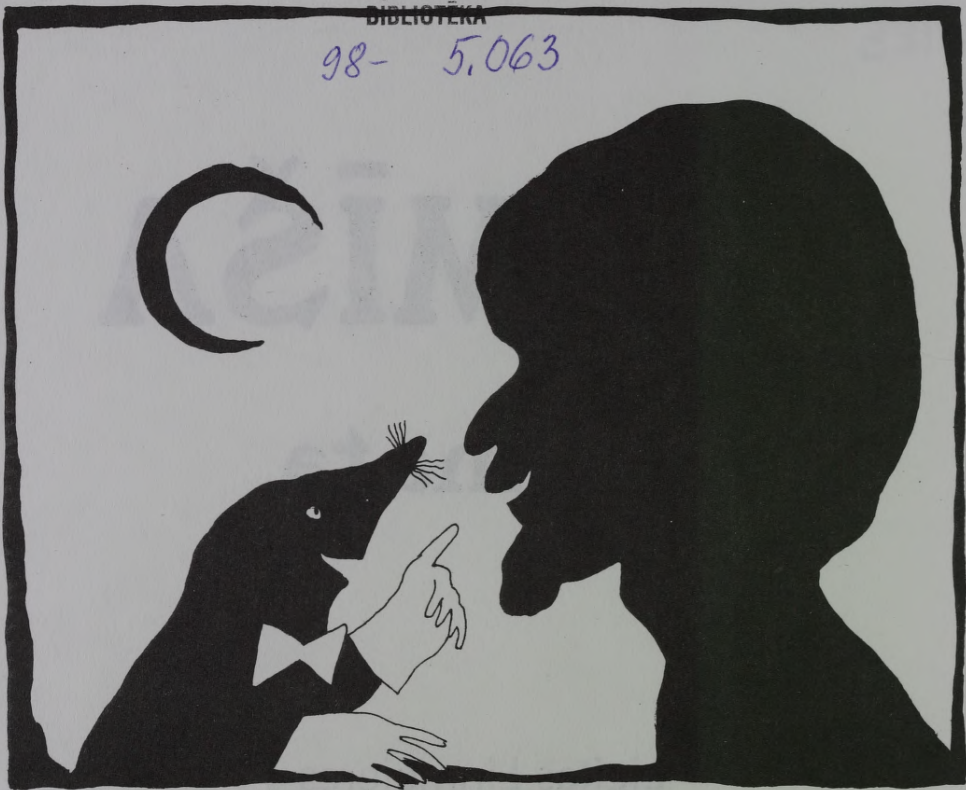
KURMĪŠA

grāmata

Ligita Linmeieres
ilustrācijas un teksts

apgāds *Garā pupa*

redīgējis un izdevis Uldis Auseklis

Reiz Dzejnieks jutās vientuļš, un viņš skumīgi dungoja:

*Kur tu esi, kur tu mīti,
mīļais, labais KUR-MĪ-TI;
kur tu mīti, ku tu mīti,
KURMĪTI?*

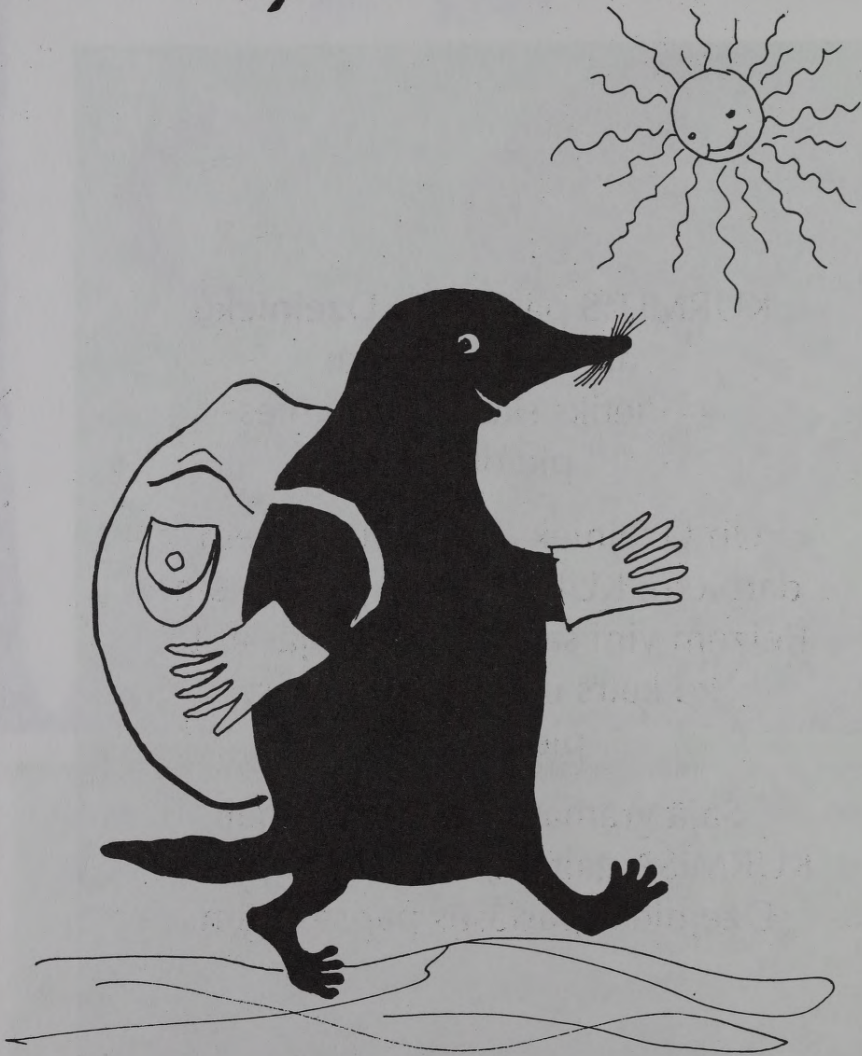
Un tad viņš izdomāja KURMĪTI.

KURMĪTIS paraustīja Dzejnieku
aiz ūsas un teica:

— Pietiks skumt, ķersimies
pie darba!

Un Dzejnieks ķērās pie saviem
darbiem, KURMĪTIS — pie saviem.
Reizēm viņi satikās, palepojās ar to,
ko katrs izdarījis, redzējis,
piedzīvojis.

Šajā grāmatiņā būs stāsts par
KURMĪŠA gaitām, un varbūt kādreiz
Dzejnieks pastāstīs par savējām.

Bija vasara, saule dancoja debesīs, un KUR-
MĪTIS, sakārtojis savu lielo ceļasomu, devās
apceļot Latviju.

Kurmītis somā ielika
 zīmuļus, krāsas un
 otas, jo viņam Joti
 patika zīmēt ēžus,
 taureņus, kaķus,
 peles, putnus,
 mašīnas un
 daudz ko citu,
 tikpat Joti viņam
 patika rakstīt
 dzejolišus un
 mazas blēņu
 pasaciņas par
 kurmulīšiem,
 kurmulēniem —
 urmulēniem,
 lielām, solidām
 kurmjū kundzēm
 un nopietniem
 kurmjū kungiem.

Ceļasomā KURMĪTIS bija ielicis arī pikolo flautu un dažreiz pievakarēs viņš spēlēja skaistas melodijas.

Siltajos vasaras vakaros KURMĪTIS labprāt dziedāja, bet vēlās nakts stundās mēnesstaru gaismā vienatnē dejoja mēnesdejas.

KURMĪTIM patika agri celties un, ja gadījās tuvumā upīte, tad, sameistarojīs zivju ķeramō, devās makšķerēt. Brokastīs tad bija gards kumosiņš.

Bet, kad nožuva rasa, KURMĪTIS lasīja dažādas puķītes un saknītes zāļu tējām. Bites mācīja pazīt, kuras zālītes der pret iesnām, kuras aizdzen nogurumu, kuras derīgas pret vēdergraizēm.

Un vēl bites apsolīja KURMĪTIM Ziemassvētkos uzdāvināt ķocīti ar pļavu ziedu medutiņu.

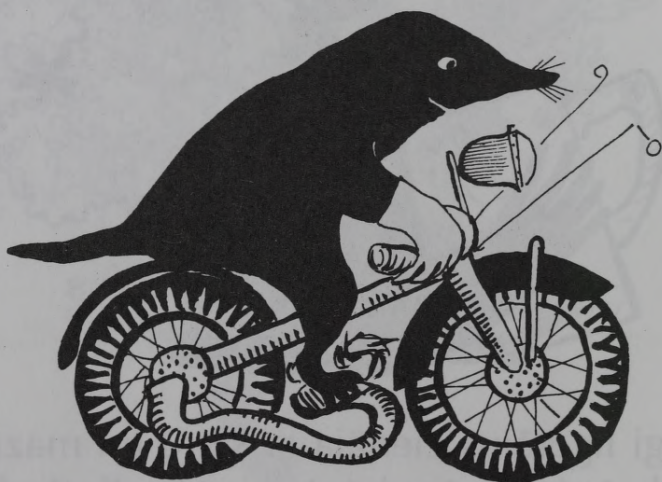

Ceļā KURMĪTIS sagaidīja Jāņus. Līgo vakarā viņš izstaigāja pļavas un saplūca visraibākās Jāņu zāles. Ezis viņam uzdāvināja skaistu ozollapu vainagu, un KURMĪTIS devās pie draugiem uz lielo līgošanu.

Draugi līgotājus cienāja ar sieru un maziem sārta brūniem pīrādziņiem. Ai, cik tie bija garšīgi! KURMĪTIS gandrīz mēli norija. Arī alus bija tik labs, ka pat mēness pieliecās to nobaudīt. Bet visskaistākais bija Jāņu uguns-kurs un līgo dziesmas. KURMĪTIS dziedāja tik aizrautīgi līdz saules lēktam, ka mazliet aizsmaka balss.

Pēc Jāņu nakts līgošanas KURMĪTIS jutās
piekūsis un, lai varētu turpināt ceļošanu,
lūdza Dzejniekam izdomāt kādu braucamo.

Un Dzejnieks izdomāja KURMĪŠA MOTO-
CIKLU.

KURMĪTIS, pateicis mīļu paldies, aizbrauca
tik priecīgs, ka putekļi vien noplātījās.

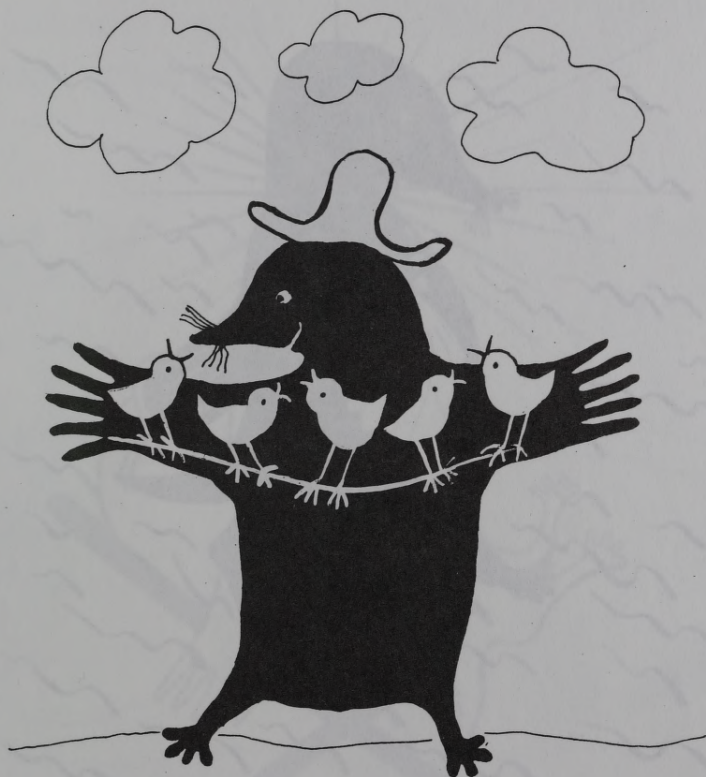
Bet, redzot uz ceļiem tik daudz krāsainu auto, KURMĪTIM motocikls vairs nelikās pats labākais braucamais un Dzejniekam nācās izdomāt KURMĪŠA AUTO.

KURMĪTIS brauca pa Latvijas ceļiem, reizēm priecīgi svilpodams, reizēm dziesmiņu dungodams.

Kādu dienu KURMĪTIS apstājās skaistā Piebalgas pļavā, kur bites sarunājās ar puķēm.

Bet debesu dziedonīši — cīrulīši nolaidās pie KURMĪŠA un nodziedāja tam *mazā mākonīša* dziesmu.

Piebraucis pie jūras KURMĪTIS sadomāja pameklēt skaistus akmentiņus un gliemežvākus. Lēkādams pa vilnišiem kā kaijas, KURMĪTIS samirka gluži slapjš.

Tagad KURMĪTIM vajadzēja nožāvēties un
viņš nolēma pasauloties.

Bet ak tavu trakumu!

Bija pats dienas vidus un saule apsvilināja
viņa melno kažociņu.

Pēc tik trakas sauļošanās KURMĪTIS meklēja kādu ēnaināku vietīņu.

To viņš atrada pie maza ezeriņa klusā meža ielokā. Tur nu KURMĪTIS ieleca atsvaidzināties, atgūt spēkus un krāsu. Ūdenī viņam izdevās iepazīties ar ezeriņa lielāko un vecāko zivi — Zuvi.

Pēc peldes KURMĪTIS jutās pavisam saguris un ļoti nopriecājās, kad ieraudzīja netālu no ezeriņa sienu zārdus.

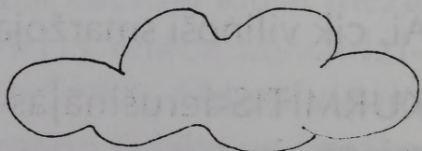

Ai, cik vilinoši smaržoja siens!

KURMĪTIS ierušinājās tajā un iekrita saldā miegā...

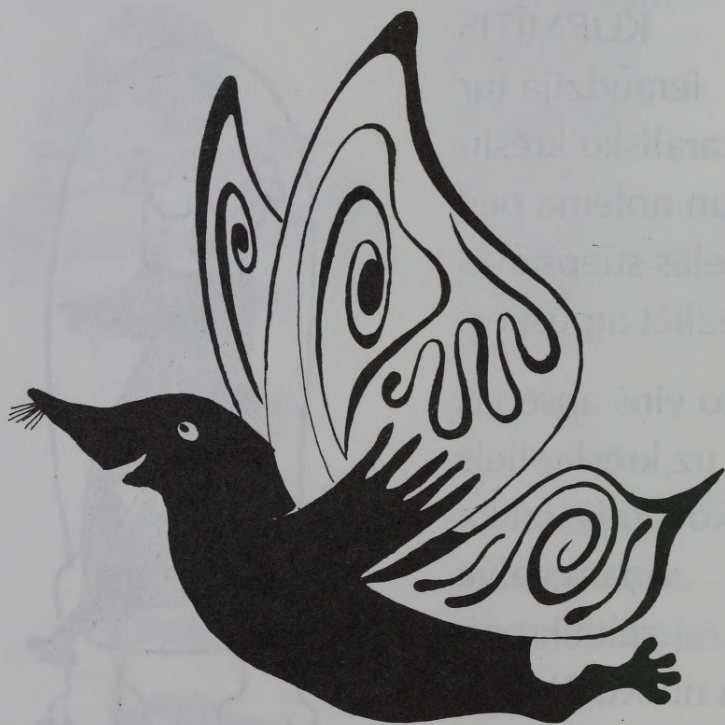
....un pēkšņi
KURMĪTIS
pamanīja,
ka viņš
stieejas
stieejas
stieejas
stieejas
stieieejas
stieieieejas
stieieieieejas
un ir jau
izstiepies
līdz mākoņiem.

Uzkāpis uz
mākoņa,
KURMĪTIS
ieraudzīja tur
karalisku krēslu
un nolēma pēc
lielās stiepšanās
mazliet atpūsties.

Tikko viņš apsēdās
uz krēsla, liels
kovārnis uzlika
viņam galvā
zelta kroni.
Un nu KURMĪTIS
jutās kā
īsts karalis.

Bet tad viņam apnika būt par karali, viņš savicināja raibos spārnus un lidoja, lidoja, lidoja, līdz ieraudzīja norā ganāmiešus lielu gaili.

KURMĪTIS — hop! — hopā! — uzlēca gailim mugurā. Gailis vareni iedziedājies kikerīgū — sāka skriet milzu soļiem un ieskrēja lielā raganu pulkā.

KURMĪTIS nospriedis, ka raganas vajadzētu mazliet pabaidīt, jo nav labi, ja kopā sapulcējas tik daudz neradību, nolēca no gaiļa muguras un sameklēja kārtīgu žagaru.

Ieraudzījies ganāmajiem turpat mīļu koka zirdziņu,
KURMĪTIS uzlēca tam mugurā un metās ra-
ganu pulkā vicinādams žagaru pa labi un
kreisi. Raganas atmuguriski uzmetās uz slotas-
kātiem un pa galvu pa kaklu laidās prom.

Drīz vien no raganām nebija ne miņas.

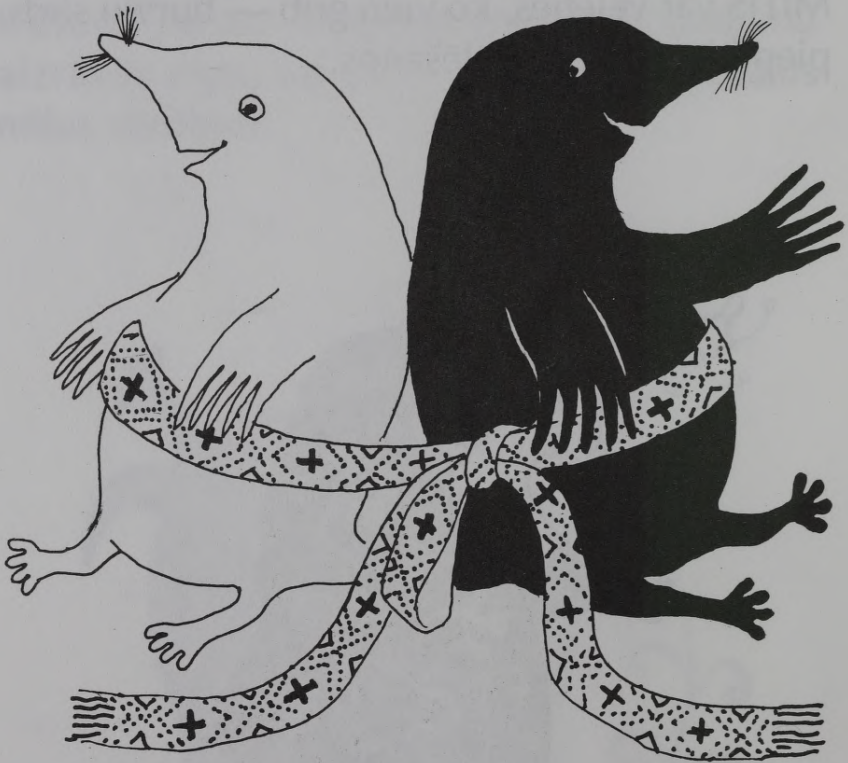
Tajā vietā, kur bija ampelējušās raganas, izauga skaista, balta lilija.

KURMĪTIM aiz sajūsmas par lilijas daiļumu aizrāvās elpa, un viņš tai iečukstēja dažus mīļus vārdiņus.

Par šiem mīļajiem vārdiņiem lilija iedāvināja KURMĪTIM burvju sirdi un teica, ka KURMĪTIS var vēlēties, ko vien grib — burvju sirds piepildīs jebkuru vēlēšanos.

KURMĪTIS bez ilgas domāšanas vēlējās sev baltu draudzenīti Kurmulīti. Un KURMĪTIS dabūja sev draudzeni tik baltu kā liliju.

Kurmulīte — lilija šķelmīgi paskatījās uz KURMĪTI un iesvilpās. Svilpodama viņa sāka rauties arvien mazāka, svilpiens kļuva arvien tievāks, līdz beidzot Kurmulīte tapa pavisam sīka, uzlaidās KURMĪTIM uz deguna un sāpīgi iekoda.....

.....KURMĪTIS atmodās, bet viņa ūsās ieķēries smējās liels dundurs.

Saticis KURMĪŠUS
visās Latvijas malās,
sagrājis veselu mapi
ar zīmējumiem,
kabatas grāmatiņu pierakstījis
ar dzejoļiem, pasakām, anekdotēm,
vasaras beigās KURMĪTIS
atgriezās pilsētā,
jo viņš tomēr bija pilsētnieks.

Pilsētā viņu gaidīja nopietni darbi:
Dzejnieks viņam bija uzticējies
izdot avīzi **KURMĪTIS**,
kas domāta bērniem.
Un tur nu joki mazi,
jo bērniem patīk joki,
bet taisīt jokus
nav
nekādi joki.

KURMĪTIS saviem
palīgiem un draugiem
Tillim, Ķillim, Lillim,
Brillim un Amarillim
deva katram savu uzdevumu:
viens vāca un pierakstīja
bērnu pašu sacerētus stāstus,
jokus un anekdotes,
otrs, mērcēdams kājas ūdenī,
svīda un rakstīja detektīvu,
trešais iztaujāja gudriem
pavāriem gudras
un — galvenais! —
garšīgu ēdienu receptes,
ceturtais no rakstnieku kabatām
vilka ārā labus stāstus un pasakas.
Katram tika savs darbiņš.

Bet KURMĪTIS,
ievilcis pierē trīs grumbas,
strādāja visvairāk.

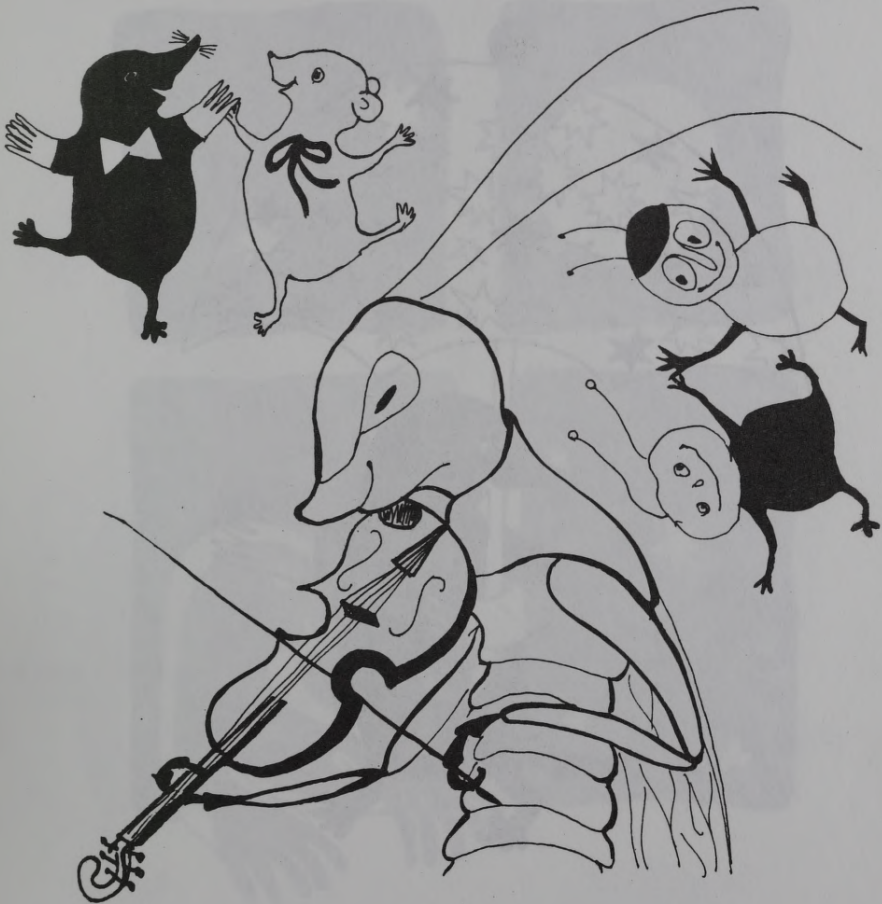
Kad pienāca ābolu laiks, arī KURMĪTIS bija klāt pie ābolu novākšanas. Viņš sacentās ar ežiem ābolu lasīšanā, kuri pukšķēdami vēla ābolus uz savām adatām.

Sēņu laikā KURMĪTIS stiepa no meža bērslapes un apšu kundziņus, krimildes un cūcenes. Bet, kad laimējās atrast labas gaileņu vietas, nāca mājās lielīgs kā gailis.

Kad pēdējie miķeliši bija noziedējuši, pēdējās kāpostgalvas ieripojušas klētīs un pīlādzis pie KURMĪŠA durvīm stāvēja sarkanos čemuros, KURMĪTIS rīkoja rudenāju lielo mielastu. Pats vārīja un cepa, pats visu nogaršoja, pats lūdza viesus. Uzslavas gan gaidīja no citiem.

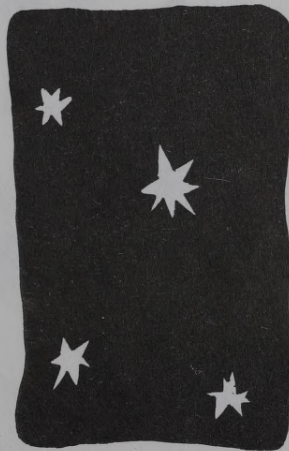
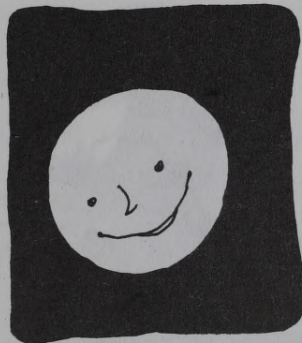
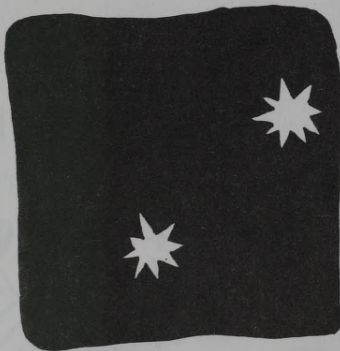

Mielastā bija ielūgti arī lielie zaļie sienāži,
un, kad bija diezgan ēsts un dzerts, sienāži
spēlēja pēdējo rudens danci.

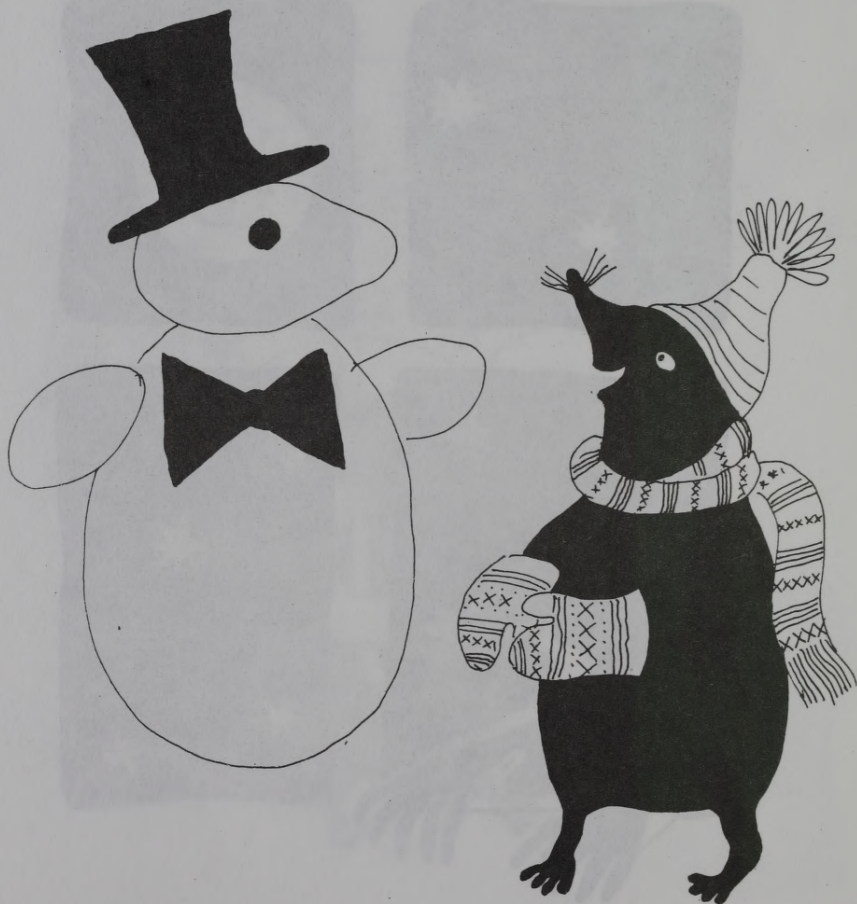
Kas tā bija par dancošanu!

Laikā starp Mārtiņiem un Katrīnām KUR-
MĪTIM bija mazliet vairāk brīvu brīžu, tad viņš,
paslēpies zem raibā lietussarga, bradāja pa
peļķēm un sacerēja dziesmiņas par pavasari.

Bet tumšajās novembra naktīs ilgi skatījās
zvaigznēs un kopā ar mēnesi izpīpēja ne
vienu vien sapņu pīpi.

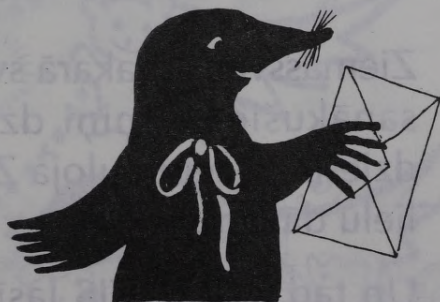

Pirmo sniegu KURMĪTIS sagaidīja gaviļēdams un tūlīt ķērās pie sniegakurmīšu veļšanas. Un, kad KURMĪTIS veļ sniegakurmīšus, tas nozīmē — viņš gaida Ziemassvētkus.

Atkal KURMĪTĪM
 bija darba
 pilnas ķepas.
 Viņš adīja
 un šuva
 dāvanas,
 rakstīja
 un zīmēja
 apsveikumus
 tuviem
 un tāliem
 draugiem
 un radiem.

Īpašu vēstuli
 KURMĪTIS rakstīja
 Ziemassvētku
 vecītim.

Ziemassvētkos KURMĪTIS izpušķoja egli, salika zem egles zariem dāvanas. Tā kā KURMĪTIS bija salūdzis ciemos draugus, viņš cepa piparkūkas un pīrāgus, lai būtu ar ko ciemiņus pacienāt.

Ziemassvētku vakarā svecīšu gaismā, kad visi sanākušie ciemiņi dziedāja Ziemassvētku dziesmas, ietuntuļoja Ziemassvētku vecītis ar lielu dāvanu maisu.

Un tad KURMĪTIS lasīja savu jaunāko dzelīti.

Ziema bija sniegaina un gara. KURMĪTIS kūleņoja pa sniegu, pikodamies un sniega zvērus veldams.

Ziemas vakaros KURMĪTIS lasīja grāmatas, dzēra zāļu tējas, ko pats vasarā bija savācis un našķojās ar medutiņu un aveņu ievārījumu.

KURMĪTIM bija tik daudz darāmā, ka viņš pat nemanīja — garā ziema jau prom un, dārzā aiz loga izspraucies, sniegpulkstenītis klusi iezvana pavasari.

Saule silti noglāstīja KURMĪŠA ūsas un KURMĪTIM sākās lielais Lieldienu gaidīšanas laiks.

KURMĪTIS kopā ar Lieldienu zaķi gādāja sīpolu un alkšņu mizas, lai varētu krāsot olas.

Kāra šūpoles, jo kas nu tās par Lieldienām, ja kārtīgi neizšūpojas.

Lieldienas pagāja vienos priekos. KURMĪTIS sadāvināja draugiem raibi krāsotas olas, visi gāja rotaļās un šūpojās tik augstu, ka likās — aizšūposies garām debesīm.

Augstu šūpodamies, KURMĪTIS pamanīja, ka mājup lido viņa draugi — dziedātājputni. Tie KURMĪTIM mācīja dziedāšanas mākslu un stāstīja brīnumainus stāstus par tālajām zemēm.

KURMĪTIS klausījās, klausījās putnu piedzīvojumos, līdz nolēma pats doties vienā lielā ceļojumā uz tālu zemi. Bet par to, uz kuru zemi KURMĪTIS devās un kā viņam tur gāja, būs stāstīts nākamajā KURMĪŠA grāmatā.

0.90

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308088531

ISBN 9984-530-05-1

Zb
810

**KURMIŠA
GRĀMATA**

APGĀDS

Garā
pupa